

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 gid. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrt leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžlu.

Deležniški tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. — Za oznanila
se plačuje od navadne
vrstice, če se natisne
enkrat, 8 kr., dvakrat
12 kr., trikrat 16 kr.,
in vsakokrat za kolek
30 kr.

Po boju do zmage!

V katoliški cerkvi se ponavlja skozi vsa sto-
letja, kar se je z njenim početnikom, Zveličarjem
svetá, godilo; po boju sledé vedno nove zmage.

Tri mogočne stranke so za čas Kristusovega
bivanja in delovanja na zemlji zvonec nosile v
Jeruzalemu, poglavitnem mestu Judovskega: stranka
farizejev, svetohlinskih mogoteev, ki so pri
vladi mnogo premogli; saducejev, lahkoživeev
brez Boga, in pismoukov, židovske „inteli-
gencije.“

Tem trem strankam je Sin Božji v svoji po-
nižnosti, v zatajevanji samega sebe in svetá, s
svojim nebeškim naukom, ki velevala iskati pred
vsem nebeškega kraljestva in grehu slovó dati,
hud tén v peti bil. Ubogo ljudstvo bilo je med
temi strankami kakor zrno med kamenjem: vsaka
je ljudstvo hujskala in zapeljevala, da je slednjič
pred rimskim poveljnikom, Pilatom, zbegano in
prekanjeno Zveličarja zatajilo in kričalo: „Kri-
žaj ga, mi nočemo družega kralja kakor le —
rimskega cesarja!“ In Pilat, pretkan državnik, ki
se je bal zgubiti mastno službo, jim izda nedol-
žnega Zveličarja, kterega so križali.

To je bil znameniti veliki petek, ko so se
sebičnim strankam s pomočjo nevednega ljudstva
krvožejni naklepi izpolnili, grešnema svetu pa pri-
srčne zelje po odrešenju: v krvi Sinú Božjega bila
je potolažena pravica božja, sklenjena sprava med
Bogom in človeštvom! Za velikim petkom sledela
je velika nedelja, Zveličar je od mrtvih vstal
in vsemu svetu veselí glas dal, da je rod človeški
pogube otet, da je pravica zmagala nad krivico!

Spomin častite zmage Kristusove nad smrtjo,
pravice nad krivico, krščanstva nad židovsko po-
tuhnjenostjo in pagansko surovostjo, — ta tolaž-
ljivi spomin slavi kat. cerkev že 18sto let in to v
zavesti svoje lastne zmagonosne moči, ki prema-
guje vse zmote in sile, ktere so ji teh 18sto let
tolikokrat pripravile veliki petek trpljenja, za kte-

rim je pa še vselej sledela velika nedelja zmage
in veselja.

Kakor ob času Kristusovem so tudi dan de-
nešnji tri srdite stranke človeštva v boju zoper
kat. cerkev. Nekdanjih farizejev nasledniki so
potuhnjeni framasoni in liberalci, ki se
klanjajo maliku „brezverske“, vsemogočne države;
nasledniki nekdanjih saducejev so sedanji lah-
koživci (materialisti), kterim je bog — njih tre-
buh, nebesa pa: dobro jesti, piti in se veseliti na
zemlji, češ, da po smrti ni ničesar več pričakovati;
židovskih pismoukov nasledniki so pa sedanji luč-
njaki, je tista plitva „inteligencija“, ki vidi vr-
hunec slave in modrosti v tem, da zatajuje Boga,
vir vse modrosti in sreče za čas in večnost.

Vsaka teh treh strank čiti kat. cerkev iz
svojih posebnih uzrokov, namen vseh je pa eden:
vničiti kat. cerkev, zadušiti povsod krščanske res-
nice. Framasoni in liberalci črtijo kat. cerkev
zato, ker so strašansko častilakomni in se-
bični, ter hočejo sami vso oblast ineti. Ker pa
ima kat. cerkev oblast od Boga, vladati vernike,
zatorej skušajo vladoželjni framasoni in njih libe-
ralni privrženci vkleniti kat. cerkev v spono „ver-
skih“ postav, da bi katoličanom edino le veljalo
to, kar država zapoveduje. — Lahkoživci so
zoperniki kat. cerkve posebno zato, ker jih jezi
šesta zapoved božja, in ker tirja kat. cerkev
krepostnega (čednostnega) življenja od vernikov
kazajé jim pravičnega Sodnika po smrti, ki bo
sodil vsacega in odsodil vsakemu, kakor si je po
svojih delih zaslužil. — Lučnjaki slednjič se ustav-
ljajo cerkvi, ker jih je omamila sleparska „omika“,
da se vsak za najmodrejšega ima in torej misli,
da ne potrebuje ne Boga, ne razodetja božjega,
še manj pa kat. cerkve, ki uči, da se mora slaba
in plitva pamet človeška podati neskončni mo-
drosti božji.

Odtod tedaj upor proti kat. cerkvi in „po-
stave“ po Bismarkovem kopitu proti cerkvi. Ka-
kor so se pa židovski kolovodje Zveličarja še v

grobu bali in poklicali policijo v pomoč, da stoji na straži pri grobu, enako razodevajo tudi sedanji liberalci strah pred višjo, božansko močjo, ki je v kat. cerkvi. Na Dunaji so v državnem zboru predlagali, da bi naj zanaprej vsak škof prisegel na — ustav, in dolgoletni kolovodja ustavakov, dr. Herbst, je podpiral ta smešni predlog s tem, da sicer vse „verske“ postave ne pomagajo nič, češ, da imajo škofje sredstev dovolj, ustavljati se državnim postavam. Dr. Kopp je bil tako odkritosrčen, da je brez ovinkov izrekel, da bi liberalci s tem dostavkom k postavi le svoj strah pred škofi pokazali. — Tudi v predlogu, ki je ravnokar v zbornico od dr. Roserja in tovarišev privlečen, da se namreč Jezuiti in njim enaki redovniki čez avstrijske meje poženejo, tudi v tem predlogu tiči veliki strah pred kat. cerkvijo, ktereji ti redovniki zvesto služijo. Nasprotniki imajo „postav“ zoper kat. cerkev po svoji želji, imajo „posilnih sredstev“, imajo brez števila brezverskih novin v svoji službi in skoro toliko privrincev, kolikor je bralcev teh novin po vseh krajih, imajo slednjič, kar je največega pomena, skoro po vseh deželah enakomiselnih vlad, ki jim pridno pomagajo, — in pri vsem tem tolik strah pred škofi in duhovniki, ki pogrešajo vseh teh strašanskih pomočkov, razen nekterih v katoliškem duhu pisanih novin! — ali ni to jasen dokaz, da biva v kat. cerkvi višja, nadzemeljska moč, proti kateri se čutijo liberalci nezmožni, proti kateri ni vsa židovska policija nič premogla, pa tudi Bismarkovo strahovanje nič opravilo ne bo.

Za velikim petkom nastopila je velika nedelja, ktero slavi 18sto let ves krščanski svet kot najbolj veseli svetek, ob katerem čutijo katoliška sreča nezmagalno, nebeško moč sv. cerkve, ki bo kakor vselej premagala tudi napotke, kateri se ji po „postavah“ delajo, da bi pokorna dekla brezverski državi bila!

Zaupajmo! Zveličar, katerega uradni pečat na kameniti plošči in policijska straža ni mogla v grobu pridržati, še živi in ljubi z enako ljubeznijo svojo sv. cerkev kakor tačas, ko je za njo svojo presvetlo kry prelival! — Zaupajmo! rečemo najpred preljubim bralcem. V sedanjem času treba moliti za škofo in duhovnike, da jim Bog modrosti in apostolskega poguma da, treba je pa tudi, da se verniki prav zvesto držijo sv. cerkve in vestno spolnujejo, kar jim velewa. — Zaupajmo! Prečastiti škofi, v edinstvu s poglavarjem sv. cerkve, izrekajo ob koncu obširnega spisa, ki so ga zastran „verskih“ postav vladi izročili, da „se ne smejo in ne bodo nikdar udali temu, kar vlada od njih pričakuje, ako bi to cerkvi na kvar bilo.“ — Nihčeer naj poguma ne zgubi, ker nismo osamljeni v boju zoper liberalne sleparije! Naj posebno delovanje pri kat. političnih društvih ne poneha, ker je ravno zdaj katoliškemu ljudstvu poduka silno treba. Če ga duhovniki zapusté, pride novošegnim Farizejem,

Saducejem in pismoukom v roke, kateri ga lahko zbegajo, kakor so ga na Judovskem ob času Kristusovem. — Kar trpimo v obrambi sv. cerkve, v obrambi vernikov pred zapeljivci, je pri Bogu velika zasluga! Naj povemo, kar je v tem oziru pisal l. 1867, ko je z Beustom liberalizem k nam privandral, sväten človek, namreč izvrstni katoličan dr. Pachmann: „Duhovnik prave katoliške zavesti se ne bo ustrašil takih prehodnih prekretoev (križ.) Vsaj ve, da se službina leta ob časih, kat. cerkvi sovražnih, ne štejejo samo po dvoje kakor bojna leta pri vojaščini, marveč se štejejo (pri Bogu) po stoletjih!“

Pogum toraj v zaupanju na Boga in nebeško moč sv. cerkve! Po boju do zmage!

Gospodarske stvari.

Kmetijski stroji,

njih dejanska korist in poraba.

I.

Delalne moči postajajo od dné do dné bolj drage, kljubu visoki dnini je tudi delalcev prav težko dobiti. To je velika nadloga kmetovalcem. Kar namreč na svojem zemljišču pridelajo, jih stane neprimerno velikih stroškov; vsled tega pa tudi trgovina z domačimi pridelki znatnega dobička dati ne more, ker razun dragega pridelovanja tudi silni davki kmetovalcu hudo prizadevajo. Nasledek vsega tega je, da so kmetijska posestva od svoje prave cene veliko zgubile, ker se vsakdo boji, kupiti ali prevzeti kmetijsko posestvo, pri katerem se v sedanjih razmerah, pri splošnjem pomanjkanji delalnih moči, le z velikimi stroški gospodariti da.

V takih razmerah nastane za kmetovalca naglavno vprašanje: Kako si pomagati, da mu ni treba toliko delalcev in toliko stroškov, da si pa prihodke kolikor mogoče poviša ter neha biti suženj delalcem, na ktere je zdaj navezan? — To bode le dosegel, ako se poprime dobrih, porabnih kmetijskih strojev (mašin), s kterimi si prihrani mnogo delalcev, opravi delo v prav kratkem času ter zamore svoje pridelke z večim dobičkom spečati. —

Dobro gospodarstvo je izvir blagostanja, ki nam če dalje bolj peša; zatorej hočemo bralcem „Gospodarja“ na korist po vrsti popisati važnejše kmetijske stroje, njih porabo in kje da se po najnižji ceni dobijo. Ako bo mogoče, pojasnovali bomo popise posamesnih strojev s podobami, vse pa le na podlagi skušenj in po najboljšem prepričanji. (Dalje sledi.)